

Comisia
Europeană

FONDUL SOCIAL EUROPEAN INVESTEȘTE ÎN OAMENI

Ce este și la ce servește

Comisia Europeană și orice persoană care acționează în numele Comisiei nu sunt răspunzătoare pentru utilizarea care poate fi dată informațiilor conținute în prezenta publicație.

© Fotografie copertă: iStockphoto

Pentru orice utilizare sau reproducere a fotografiilor asupra cărora Uniunii Europene nu deține drepturi de autor, trebuie solicitată permisiunea direct de la deținătorul (deținătorii) drepturilor de autor.

*Europe Direct este un serviciu care vă ajută să
găsiți răspunsuri la întrebările pe care le aveți
despre Uniunea Europeană.*

Un număr unic gratuit (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Anumiți operatori de telefonie mobilă nu permit accesul
la numerele 00 800 sau pot factura aceste apeluri.

Numeroase alte informații despre Uniunea Europeană sunt disponibile pe internet pe serverul Europa (<http://europa.eu>).

O fișă catalografică, precum și un rezumat apar la sfârșitul prezentei publicații.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2012

ISBN 978-92-79-23817-8

doi:10.2767/65249

© Uniunea Europeană, 2012

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei

Printed in Belgium

TIPĂRIT PE HÂRTIE ÎNĂLBITĂ FĂRĂ CLOR ELEMENTAR (ECF)

CE ESTE FONDUL SOCIAL EUROPEAN?

Uniunea Europeană și-a asumat angajamentul de a crea locuri de muncă mai multe și mai bune și o societate favorabilă incluziunii sociale. Acestea sunt obiectivele centrale ale strategiei Europa 2020 pentru a genera o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii în UE. Contextul economic actual sporește și mai mult dificultatea acestei provocări.

© Getty Images

Acțiuni pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă

FSE este principalul instrument financiar prin care Europa susține crearea de locuri de muncă, ajută oamenii să obțină locuri de muncă mai bune și asigură oportunități profesionale echitabile pentru toți cetățenii UE. În aceste scopuri, se fac investiții în capitalul uman, ceea ce reprezintă o precondiție a competitivității forței de muncă. Finanțarea anuală de 10 miliarde de euro din FSE crește perspectivele de angajare pentru milioane de rezidenți europeni, acordându-se o atenție deosebită celor care se confruntă cu dificultăți în căutarea unui loc de muncă – de exemplu, tinerii sau lucrătorii vârstnici. Această concentrare asupra grupurilor defavorizate se înscrie în stimularea „incluziunii sociale” – semn al rolului important pe care îl are ocuparea forței de muncă în sprijinul acordat oamenilor pentru a se integra mai bine în societate și în viața de zi cu zi.

Proiecte pentru oameni

FSE nu este o agenție de ocupare a forței de muncă – acesta nu face reclamă locurilor de muncă. În schimb, FSE finanțează proiecte în țările UE, pentru a ajuta milioane de oameni să își îmbunătățească perspectivele de ocupare a unui loc de muncă. Acest lucru este posibil prin finanțarea a zeci de mii de proiecte locale, regionale și naționale de pe întreg teritoriul UE pe tema ocupării forței de muncă: de la proiecte mici derulate de organizații de caritate de cartier cu scopul de a ajuta persoanele cu dizabilități de pe plan local să își găsească un loc de muncă adecvat până la proiecte de anvergură națională care promovează formarea vocațională în rândul întregii populații. Proiectele FSE prezintă o mare varietate în ceea ce privește natura, amploarea și obiectivele lor și se adresează unor grupuri-țintă foarte diverse. Există proiecte care vizează sistemele de învățământ, profesorii și elevii; tinerii și lucrătorii vârstnici aflați în căutarea unui loc de muncă precum și potențialii întreprinzători provenind din toate mediile. Oamenii sunt în centrul atenției FSE.

FSE - CUM ȘI PE CINE AJUTĂ

Un fond pentru solidaritate

Regiunile mai puțin bogate ale Europei însușează 35% din populație și beneficiază de peste două treimi din bugetul FSE, iar restul de o treime se alocă regiunilor mai bogate. Așadar, deși toate țările și regiunile beneficiază de sprijin din partea FSE, cea mai mare parte a sprijinului se acordă celor care au cea mai mare nevoie de el. Impactul acestui sprijin este enorm. În fiecare an, FSE ajută aproximativ 11 milioane de oameni. Dintre aceștia, peste 7 milioane sunt șomeri sau persoane inactice; 5,7 milioane sunt femei, iar peste 3 milioane au sub 25 de ani. Aproape 1 milion provin din rândul imigranților și al minorităților etnice – cum ar fi românii, printre alții –, iar 400 000 suferă de o dizabilitate. Într-o perioadă în care șomajul este la cote ridicate, sumele alocate de FSE schimbă cu adevărat șansele oamenilor de a obține un loc de muncă și de a-și îmbunătăți nivelul de trai.

Stabilirea priorităților

Comisia Europeană și țările UE stabilesc împreună prioritățile FSE și modul de alocare a resurselor considerabile ale acestuia. Unele proiecte vizează creșterea adaptabilității angajaților și a întreprinderilor, prin cursuri de formare vizând

noi competențe și modalități de lucru. Altele se concentrează asupra îmbunătățirii accesului la locuri de muncă, ajutând tinerii în tranziția de la studii la viața profesională sau oferind cursuri pentru a spori perspectivele de angajare ale persoanelor insuficient calificate. Într-adevăr, formarea vocațională și oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții în vederea dobândirii de noi competențe constituie o parte semnificativă a proiectelor FSE.

Munca în parteneriat

UE, autoritățile naționale și regionale și partenerii sociali – sindicatele și patronatele – stabilesc în parteneriat ce ar trebui să facă FSE și monitorizează funcționarea Fondului. Proiectele FSE propriu-zise sunt derulate de către organizații foarte diverse – agenții publice de ocupare a forței de muncă, organizații de caritate și întreprinderi sociale, furnizori de servicii de formare profesională sau o combinație între acestea. Caracteristica esențială este că sumele alocate sunt canalizate prin organizații care cunosc situația locală și pot valorifica în mod optim aceste resurse pentru a îmbunătăți oportunitățile și perspectivele de angajare ale oamenilor.

CE FACE FSE

Consolidarea locurilor de muncă și îmbunătățirea perspectivelor

Criza financiară a dus la sporirea eforturilor de a menține ocuparea forței de muncă sau de a ajuta oamenii să se reangajeze în scurt timp dacă își pierd locul de muncă. Criza amenință numeroase organizații și angajați – iar ca reacție la aceasta există o serie de activități finanțate prin intermediul FSE care susțin ocuparea forței de muncă. În cazurile în care se reduce numărul orelor de muncă, programele FSE sprijină angajații care urmează cursuri pentru a-și spori competențele și a fi utili companiilor în care lucrează. În situațiile în care sunt inevitabile reducerile de personal, FSE poate interveni pentru a le oferi lucrătorilor noile competențe de care au nevoie angajatorii, astfel încât să poată reveni rapid pe piața muncii.

Locuri de muncă ecologice destinate creșterii

Programul spaniol Green Jobs („Locuri de muncă ecologice”) ajută în total 28 000 de angajați, asigurându-le competențele și calificările de mediu necesare într-o economie în schimbare. Se acordă prioritate angajaților din companiile și sectoarele amenințate cu restructurarea, pentru a-i ajuta să revină în scurt timp pe piața muncii. De asemenea, inițiativa susține aproximativ 1 000 de companii noi, pentru a încuraja dezvoltarea de noi întreprinderi ecologice.

Formarea cadrelor didactice în Letonia

Reducerile cheltuielilor din sectorul public din Letonia au constituit motivația proiectului „Recalificarea profesorilor”, care a oferit oportunități de recalificare profesională pentru aproximativ 22 000 de cadre didactice. Unii participanți s-au orientat spre locuri de muncă în alte sectoare, cum ar fi contabilitatea și managementul proiectelor. Alții au optat pentru dezvoltarea competențelor didactice, orientându-se spre materii noi sau spre obținerea unor credite superioare.

Servicii publice de încredere

Serviciile publice de ocupare a forței de muncă sunt adesea primele la care apelează oamenii când sunt amenințați de pierderea locului de muncă. Acestea joacă un rol vital în readucerea oamenilor pe piața muncii și în furnizarea de informații privind oportunitățile de formare profesională. În unele cazuri – în special în regiunile mai puțin dezvoltate –, serviciile de acest tip trebuie îmbunătățite pentru cei aflați în căutarea unui loc de muncă și nu numai. Proiectele FSE din numeroase țări sporesc calitatea serviciilor publice – prin cursuri de formare pentru angajați, prin noi sisteme computerizate și printr-o mai bună organizare și planificare strategică. Acest lucru se realizează adesea în parteneriat cu alte țări ale UE, care își împărtășesc cunoștințele.

Îmbunătățirea oportunităților de educație și formare

Proporția locurilor de muncă înalt calificate este în creștere, în timp ce cererea pentru cele cu grad scăzut de calificare este în scădere. Se preconizează că această tendință va continua în viitor. Acesta este și motivul pentru care FSE sprijină creșterea calității învățământului și a numărului de oportunități de formare vocațională. Sumele alocate din bugetul FSE vizează întregul sector al educației și formării – de la școala primară până la învățământul superior și la învățarea pe tot parcursul vieții pentru angajații de toate vârstele. Mai mult, creșterea calității învățământului are și alte avantaje: persoanele bine calificate câștigă mai mult pe parcursul vieții decât cele necalificate sau slab calificate.

Proiectele FSE sporesc calitatea sistemelor de învățământ actualizând programele școlare, implementând sisteme TIC, dezvoltând competențele profesorilor și încurajând părinții să se implice mai mult în educația copiilor lor. Numeroase activități au în vedere reducerea abandonului școlar. Perspectivele de angajare ale tinerilor se reduc mult dacă aceștia sunt necalificați; așadar, încurajându-i să își ducă studiile la bun sfârșit, FSE le oferă oportunități de angajare mai bune. Activitățile de acest tip nu se limitează însă la domeniul școlii. În învățământul superior, FSE creează legături mai strânse între universități și lumea afacerilor, pentru a se asigura că abilitățile tinerilor sunt relevante și în ton cu cererea și că ele pot sta la baza unor cariere durabile.

FSE finanțează în întreaga UE activități menite să ajute oamenii să dobândească acele competențe care le sunt necesare pentru a obține un loc de muncă și a-și spori oportunitățile de ocupare. Proiectele de formare și de competențe acoperă o largă varietate de activități, de la proiectele de specializare derulate în cadrul companiilor, prin care angajații dobândesc competențe noi, până la programele naționale de vouchere de formare profesională, care le oferă libertate de alegere angajaților și celor aflați în căutarea unui loc de muncă. De asemenea, FSE promovează învățarea pe tot parcursul vieții, pentru a ajuta angajații să deprindă noi abilități pe măsură ce acestea devin necesare în carieră.

FSE finanțează cursuri de educație și formare pentru toți, dar în special pentru persoanele necalificate sau slab calificate.

Promovarea unor perspective mai bune pentru tineri

Criza financiară a lovit în special șansele tinerilor la un loc de muncă, năruind multe aspirații și amenințând creșterea viitoare. Proiectele FSE sprijină peste 3 miliarde de tineri pe an, oferindu-le competențele pe care le cer angajatorii și îndrumându-i spre locuri de muncă. Programele de formare și de mentorat ajută tinerii slab calificați să obțină competențe superioare și să își sporească perspectivele de angajare. Cei care sunt mai bine calificați obțin competențele suplimentare care le sporesc atractivitatea în ochii angajatorilor, cum ar fi cele legate de management sau de tehnologiile informației.

FSE încurajează și mobilitatea – mii de tineri dobândesc experiență de muncă și competențe lingvistice în străinătate. Impulsionarea programelor de ucenicie este și ea un obiectiv – oferind o combinație între experiența practică și cursuri, pentru formarea competențelor pe care le caută angajatorii.

Competențe noi pentru lucrătorii vârstnici

© iStock

An de an, FSE ajută aproximativ 500 000 de lucrători vârstnici să facă față provocărilor generate de discriminarea de vârstă și de nevoia de prelungire a perioadei de muncă. În ciuda experienței lor valoroase, lucrătorii vârstnici întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă. Proiectele FSE reacționează la această situație oferindu-le competențe noi, pentru a le îmbunătăți perspectivele de angajare și a le ajuta să își aleagă noi direcții de carieră. Pe cei care au deja un loc de muncă, formarea îi poate ajuta să își dezvolte abilitățile și să își maximizeze contribuția – de exemplu, funcționând ca mentori pentru angajații mai tineri. În plus, proiectele de învățare pe tot parcursul vieții le oferă tuturor angajaților oportunități de a-și actualiza competențele – ajutându-i astfel să își prelungească viața activă și să își sporească independența socială și financiară.

Numeroase proiecte FSE conving IMM-urile și managerii tradiționaliști să angajeze tineri întreprinzători pentru activitățile noi ale companiei, cu scopul de a promova inovația prin noi concepte, noi tehnologii și noi piețe de export.

O mână de ajutor pentru cei care au nevoie

Deși Europa este una dintre cele mai prospere regiuni ale lumii, 16% dintre cetățenii săi trăiesc în sărăcie – aproximativ 80 de milioane de oameni. Mulți dintre aceștia sunt șomeri, prea descurajați ca să își mai caute un loc de muncă, sau fac parte din anumite grupuri defavorizate. Printre aceștia se numără părinți care își cresc singuri copiii, persoane cu dizabilități ale căror capacități sunt privite cu neîncredere de către angajatori, imigranți sosiți de curând, care încă nu stăpânesc bine limba țării respective, și minorități precum romii, care se confruntă cu o discriminare directă. Deși sistemele de asistență socială fac multe pentru a ameliora această situație, soluția mai bună pentru mulți oameni este o cale spre angajare – și spre independența și avantajele sociale pe care le asigură munca.

Dintre cei 11 milioane de oameni pe care FSE îi ajută în fiecare an, 900 000 sunt imigranți sau aparțin unor minorități etnice precum romii.

În fiecare an, proiectele FSE ajută aproximativ 400 000 de persoane cu dizabilități, lucrând adesea cu potențialii angajatori pentru a găsi soluții flexibile, cum ar fi adaptarea spațiilor de lucru sau înființarea unor întreprinderi sociale care să le ofere lucrătorilor locuri de muncă adaptate dizabilităților de care suferă. Pe imigranții care își caută un loc de muncă, FSE îi ajută să dobândească competențe lingvistice și să li se recunoască calificările pe care le dețin. Prioritizarea perspectivelor profesionale mai bune pentru romii reprezintă o modalitate de aprofundare a integrării acestora în societățile europene, prin abordarea unor aspecte precum educația, ocuparea forței de muncă, egalitatea de gen și sănătatea, printre altele.

Lărgirea ofertei de servicii de îngrijire a copilului este strâns legată de ocuparea forței de muncă în rândul femeilor, evidențiind rolul important pe care îl au facilitățile de îngrijire a copilului pentru sporirea oportunităților profesionale ale femeilor.

Suținerea femeilor pe piața muncii reprezintă o altă prioritate. Numeroase activități finanțate de FSE sporesc accesul la facilități de îngrijire a copilului, pentru ca femeile să își poată relua munca într-un timp mai scurt. Alte activități încurajează femeile să dobândească abilități tehnice și de TIC, care să le deschidă oportunități noi, sau cooptează femeile de afaceri de succes spre a fi mentori pentru cele care doresc să își deschidă propria afacere. FSE ajută în fiecare an 5,7 milioane de femei să își îmbunătățească perspectivele de ocupare a unui loc de muncă.

Încurajarea întreprinzătorilor și crearea de locuri de muncă

Antreprenoriatul este vital deoarece creează locuri de muncă. Dintre cele aproximativ 23 de milioane de întreprinderi din Europa, 99% sunt întreprinderi mici, ele însumând două treimi din locurile de muncă din sectorul privat. De aceea sprijină FSE antreprenoriatul. Aceasta însă nu e totul: ajutând persoanele defavorizate să își înființeze o afacere, crește și independența acestora, obținându-se astfel și avantaje sociale considerabile. Termenul de „întreprinzător” se referă la numeroase persoane: o mamă care dorește să își lanseze o afacere online de acasă, un imigrant cu experiență în decorațiuni care dorește să își înființeze o companie mică și să angajeze câțiva prieteni sau un grup de oameni de știință care doresc să aducă pe piață o tehnologie nouă. Pentru toți acești oameni, FSE oferă numeroase oportunități, cum ar fi cursuri de management, mentorat și îndrumare pe parcursul procesului de înființare a unei companii și în primele etape ale funcționării, cursuri pentru angajați, acces la rețelele altor întreprinzători și susținerea exporturilor și a extinderii la nivel internațional acolo unde este necesar.

Sprijinul FSE se extinde și dincolo de domeniul formării profesionale și al consilierii. Accesul la capital – credite pentru întreprinderile mici, pentru a le susține în faza lor incipientă – reprezintă o problemă majoră pentru numeroși întreprinzători aflați la început. Adesea, băncile comerciale consideră aceste companii prea riscante pentru a le finanța. Ca reacție, numeroase proiecte ale FSE oferă microcredite pentru micii întreprinzători. Aceste proiecte de microfinanțare pot fi restrânse la o anumită regiune sau pot viza anumite grupuri, cum ar fi imigranții sau tinerii. Pe de altă parte, la nivel european, Instrumentul de microfinanțare Progress lucrează cu furnizorii de microcredite din statele membre și oferă împrumuturi de până la 25 000 EUR pentru întreprinzători și companii noi din întreaga Uniune.

CÂTEVA INFORMAȚII PRACTICE

Cine poate beneficia de finanțare din FSE?

Finanțarea din FSE este disponibilă prin regiunile și statele membre. FSE nu finanțează proiecte direct de la Bruxelles. Programele FSE sunt implementate prin proiecte individuale derulate de către organizațiile participante, care pot fi de numeroase tipuri, cum ar fi administrații publice, companii, ONG-uri și parteneri sociali activi în domeniul ocupării forței de muncă și al incluziunii sociale. Organizațiile interesate trebuie să

contacteze Autoritatea de Management pentru FSE din țara sau regiunea lor.

De unde provine finanțarea FSE?

Finanțarea FSE provine din bugetul Uniunii Europene, acesteia corespunzându-i contribuții naționale. FSE reprezintă peste 10% din bugetul total al UE. Pentru perioada 2007-2013, bugetul FSE se ridică la 75 de miliarde de euro – adică aproape 10 miliarde de euro pe an.

© Shutterstock

CARE ESTE VIITORUL FSE?

În perioada 2014-2020, FSE va continua să fie principalul instrument prin care UE investește în capitalul uman. FSE le va oferi sprijin concret celor care își caută un loc de muncă sau au nevoie să își păstreze locul de muncă actual. Prin educație și formare, FSE va contribui la promovarea competitivității forței de muncă europene. FSE își va intensifica eforturile de a combate sărăcia și excluderea socială în rândul grupurilor vulnerabile, mai

precis al persoanelor slab calificate, al minorităților etnice – cum ar fi românii –, al vârstnicilor, al părinților singuri sau al imigranților. Totodată, va promova și consolida capacitatea instituțională. Pentru a spori impactul măsurilor de acest tip, sprijinul se va concentra pe un număr limitat de priorități în acord cu Strategia europeană pentru creștere și locuri de muncă, precum și cu eforturile comune în scopul depășirii efectelor crizei economice.

Comisia Europeană

Fondul social european: investește în oameni - Ce este și la ce servește

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

2012 — 8 p. — 14,85 × 21 cm

ISBN 978-92-79-23817-8

doi:10.2767/65249

CUM VĂ PUTEȚI PROCURA PUBLICAȚIILE UNIUNII EUROPENE?

Publicații gratuite:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- la reprezentanțele sau delegațiile Uniunii Europene. Puteți obține datele de contact ale acestora vizitând <http://ec.europa.eu> sau trimițând un fax la +352 2929-42758.

Publicații contra cost:

- prin EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Abonamente contra cost (de exemplu, la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau la repertoriile jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene):

- contactând direct unul dintre agenții de vânzări ai Oficiului pentru Publicații al Uniunii Europene (http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm).

Această broșură prezintă Fondul social european: arată ce este și la ce servește acesta și descrie modul în care activitățile FSE ajută numeroase grupuri de persoane din întreaga Europă să dobândească noi competențe și să își îmbunătățească perspectivele pe piața muncii.

Broșura este însoțită de 27 de fișe de țară, câte una pentru fiecare stat membru al UE. Acestea conțin informații specifice țărilor privind prioritățile de finanțare, programele și ilustrează, prin exemple de proiecte concrete, modul în care finanțarea FSE impulsionează ocuparea forței de muncă și coeziunea socială.

Pentru a afla mai multe despre Fondul social european și despre ce face acesta pentru cetățenii europeni și în special pentru cei din țara dumneavoastră, accesați site-ul FSE, la adresa: <http://ec.europa.eu/esf>

